Programa şcolară a fost aprobată prin ordin al ministrului
nr**. 4769** din **25.10.1999**

RELIGIE

CULTUL EVANGHELIC CA

CLASELE I – A IV-A

NOTĂ DE PREZENTARE

Disciplina **Religie - cultul Evanghelic C.A.** are o dublă fundamentare. Pe de-o parte, ca disciplină şcolară, îşi propune să-şi aducă aportul specific la cultura generală a elevilor, iar pe de altă parte, ea este o expresie autentică a grijii Bisericii pentru dezvoltarea spirituală a copiilor şi tinerilor într-o societate secularizată. Astfel, autorii programei sunt conştienţi de faptul că în cadrul şcolar laic nu se poate impune elevilor credinţa, dar, prin însăşi abordarea tematicii religioase şi prin exemplul personal al profesorului de religie, se poate favoriza deschiderea lor pentru universul credinţei.

Elaborarea programei de religie - cultul Evanghelic C.A. a pornit de la următoarele premise:

- introducerea religiei ca obiect de studiu pe tot parcursul învăţământului obligatoriu, cu o oră/săptămână în trunchiul comun;
- adaptarea la specificul cultural şi social al şcolilor cu predare în limba maternă (germană), în cadrul cărora se desfăşoară majoritatea orelor de religie evanghelică;
- abordarea religiei dintr-o perspectivă ecumenică şi interculturală, dar contextuală;
- îmbinarea a două principii de abordare, cel biblic cu cel orientat pe probleme;
- demonstrarea relevanţei credinţei pentru viaţa personală a tinerilor, dar şi actualitatea ei pentru întreaga societate.
- echilibrul dintre dezvoltarea gândirii independente şi responsabile, pe de o parte, şi capacitatea de identificare cu forme şi tradiţii creştine, pe de altă parte;
- păstrarea legăturii metodice şi tematice cu programele altor Biserici Evanghelice din Europa, în special cu cele de cultură germană.

Structura programei cuprinde: obiective-cadru comune pentru ciclul primar şi gimnazial, obiective de referinţă, exemple de activităţi de învăţare şi conţinuturi specifice fiecărui an de studiu.

Programa de faţă vrea să fie un instrument util de lucru pentru profesorii de religie şi o bază de dialog a acestora cu ceilalţi profesori care predau discipline din aria curriculară "Om şi societate".

OBIECTIVE CADRU

1. Cunoaşterea şi dezvoltarea de răspunsuri creştine la întrebările vieții noastre
2. Informarea şi orientarea ecumenică asupra vieții Bisericii şi tradițiilor creştine
3. Formarea unei judecăți proprii referitoare la fenomenele credinței
4. Sensibilizarea față de puterea credinței biblice în viața personală

CLASA I

OBIECTIVE DE REFERINȚĂ ŞI EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE

1. Cunoaşterea şi dezvoltarea de răspunsuri creştine la întrebările vieții noastre

	Obiective de referință	**Exemple de activități de învățare**
	La sfârşitul clasei I elevul va fi capabil:	*Pe parcursul clasei I se recomandă următoarele activități:*
1.1	să se integreze în colectivul clasei	- desfăşurarea de activități comune cu toți copiii clasei; - jocuri interactive;
1.2	să înțeleagă că încrederea reciprocă stă la baza funcționării oricărui colectiv	- dialog pe baza unor imagini care exprimă stări de suflet; - jocuri de rol.

2. Informarea şi orientarea ecumenică asupra vieții Bisericii şi tradițiilor creştine

	Obiective de referință	**Exemple de activități de învățare**
	La sfârşitul clasei I elevul va fi capabil:	*Pe parcursul clasei I se recomandă următoarele activități:*
2.1	să înțeleagă că fiecare om este parte integrantă a creației lui Dumnezeu	- dialog pe tema creării omului; - învățarea de cântări religioase; - audierea şi povestirea textelor biblice referitoare la creație;
2.2	să stabilească diferențele dintre personaje mitice (Moş Crăciun) şi personaje biblice (păstori, copilul Isus) în tradiția Crăciunului	- identificarea, în imagini şi texte, a personajelor biblice şi mitice ale tradiției Crăciunului; - pregătirea de serbări şcolare (Sf. Martin).

3. Formarea unei judecăți proprii referitoare la fenomenele credinței

	Obiective de referință	**Exemple de activități de învățare**
	La sfârşitul clasei I elevul va fi capabil:	*Pe parcursul clasei I se recomandă următoarele activități:*
3.1	să stabilească corelații între povestirile biblice şi sărbătorile tradiționale cunoscute	- povestirea unor texte religioase audiate/citite; - dialog pe tema sărbătorilor creştine la care au participat copiii sau pe care le cunosc aceştia;
3.2	să identifice obiectele de cult şi utilizarea lor în biserică	- descrierea principalelor obiecte de cult; - organizarea de vizite la biserică; - dialog pe bază de imagini reprezentând obiectele de cult şi utilizarea lor în biserică;
3.3	să participe împreună cu familia la slujbele de Paşte	- învățarea de cântări religioase; - dialog pe tema slujbelor Paştelui; - realizarea de felicitări tematice cu ocazia sărbătorilor creştine.

4. Sensibilizarea față de puterea credinței biblice în viața personală

	Obiective de referință	**Exemple de activități de învățare**
	La sfârşitul clasei I elevul va fi capabil:	*Pe parcursul clasei I se recomandă următoarele activități:*
4.1	să înțeleagă că personajele biblice sunt modele de credință	- descrierea de imagini cu subiect religios; - povestirea unor fapte din viața personajelor biblice studiate;
4.2	să formuleze rugăciuni pentru diferite situații (boală, singurătate, dezamăgire)	- învățarea şi formularea de rugăciuni scurte; - dialog pe tema rolului rugăciunii în situații dificile.

CONȚINUTURI

I. Cel de lângă mine

1. Participăm împreună la ora de religie
2. Fiecare dintre noi este altfel
3. Isus cheamă copiii
4. Martin (din Tours) arată cum a împărți poate să-ți schimbe viața

II. Drumul spre iesle

1. Adventul - un timp al liniştii
2. Drumul păstorilor spre iesle (Lc 2,1-20)
3. Sărbătorim Crăciunul

III. Ascultăm ce ne spune Isus

1. Isus vine la oamenii de lângă lacul Ghenizaret
2. Isus povesteşte despre păstorul cel bun (Lc.15,3-7)
3. Isus se preocupă de cei însinguraţi şi neiubiţi (Mc.2,13-17)
4. Isus eliberează oamenii de frică (Mc.4,35-41)
5. Isus deschide oamenilor ochii (Mc.10,46-52)

IV. Tristețe - Bucurie

1. Ucenicii îl plâng pe Isus
2. Ucenicii află de învierea lui Isus
3. Şi noi ne bucurăm de învierea lui Isus

V. Descoperim creația bună a lui Dumnezeu

1. Frumusețea şi bogăția creației
2. Şi eu sunt parte a creației

VI. Încrederea în Dumnezeu dă speranță de viață

1. Pot să am încredere în oameni
2. Avram (1.Moise 12-21)

CLASA A II-A

OBIECTIVE DE REFERINȚĂ ŞI EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE

1. Cunoaşterea şi dezvoltarea de răspunsuri creştine la întrebările vieții noastre

	Obiective de referință	**Exemple de activități de învățare**
	La sfârşitul clasei a II-a elevul va fi capabil:	*Pe parcursul clasei a II-a se recomandă următoarele activități:*
1.1	să înțeleagă diferența dintre afirmațiile creştine şi afirmațiile lumeşti	- exerciții de comparare între afirmații biblice şi afirmații laice; - relatarea unor povestiri cu conținut religios despre adevăruri biblice;
1.2	să identifice sensul actual al unor sărbători creştine (de exemplu, Crăciunul)	- joc de rol, teatru de păpuşi pe tema Crăciunului; - exerciții de comparare a semnificației Crăciunului în Biblie/în zilele noastre;
1.3	să înțeleagă avantajele unei comunități	- dialog pe tema conviețuirii în comunitate; - exerciții de identificare a apartenenței şi a rolului fiecăruia în comunitate;
1.4	să definească Biblia ca izvor de răspunsuri la întrebările oamenilor	- memorarea şi rostirea de rugăciuni; - discuții pe tema specificului Bibliei; - pregătirea unui calendar de advent.

2. Informarea şi orientarea ecumenică asupra vieții Bisericii şi tradițiilor creştine

	Obiective de referință	**Exemple de activități de învățare**
	La sfârşitul clasei a II-a elevul va fi capabil:	*Pe parcursul clasei a II-a se recomandă următoarele activități:*
2.1	să înțeleagă relațiile interumane ca parte integrantă a vieții bisericeşti	- exerciții de definire a unei comunități; - dezbatere colectivă pe tema tipurilor de relații interumane;
2.2	să conştietizeze importanța mesajului biblic pentru viața Bisericii	- formularea de rugăciuni proprii; - rearanjarea într-o succesiune logică a unor imagini cu caracter religios;
2.3	să identifice deosebirile dintre Biserica proprie şi celelalte Biserici creştine	- exerciții de comparare între specificul bisericii proprii şi al altor biserici creştine; - vizitarea de biserici evanghelice şi pe cele ale altor culte.

3. Formarea unei judecăți proprii referitoare la fenomenele credinței

	Obiective de referință	**Exemple de activități de învățare**
	La sfârşitul clasei a II-a elevul va fi capabil:	*Pe parcursul clasei a II-a se recomandă următoarele activități:*
3.1	să definească familia ca o primă comunitate de credință	- exerciții de identificare a caracteristicilor unei comunități creştine care se regăsesc într-o familie; - dialog pe tema specificului familiei lui Iosif; - exerciții de construire a unor texte orale scurte pe baza unor imagini religioase/ biblice;
3.2	să fie sensibil la măreția şi profunzimea creației divine	- observarea lumii înconjurătoare sub aspectele: frumusețe, perfecțiune, măreție; - exerciții de povestire a genezei biblice, a poveştii lui Noe; - realizarea unor afişe tematice pentru şcoală pe tema: responsabilitatea față de creație;
3.3	să formuleze enunțuri simple pro şi contra singurătății	- povestirea evenimentelor referitoare la Maria Magdalena ca ucenică a lui Isus; - dialog pe tema importanței conviețuirii într-o comunitate.

4. Sensibilizarea față de puterea credinței biblice în viața personală

	Obiective de referință	Exemple de activități de învățare
	La sfârşitul clasei a II-a elevul va fi capabil:	*Pe parcursul clasei a II-a se recomandă următoarele activități:*
4.1	să-L definească pe Isus Hristos ca pe un ajutor al celor marginalizați, bolnavi sau săraci	- povestirea unor fragmente biblice; - dialog pe tema ajutorului dat de Isus oamenilor nevoiaşi; - studiu de caz: cum ne comportăm cu oamenii nevoiaşi din jurul nostru;
4.2	să identifice pericolele ce pot destrăma o comuniune (cu Dumnezeu sau între oameni)	- învățarea unor rugăciuni; - lecturi din Biblia povestită pentru copii; - dialog pe tema conflictelor şi neînțelegerilor ce pot să apară într-o comunitate.

CONȚINUTURI

I. Trăim laolaltă - Trăim unul pentru altul
1. Împreună în familie
2. Familia lui Iosif

II. Aşteptăm împreună Crăciunul
1. Adventul - un timp al aşteptării şi speranței
2. Maria şi aşteptarea ei
3. Sărbătorim Crăciunul

III. Ajutorul lui Isus
1. Vameşul Zaheu (Lc 19,1-10)
2. Vindecarea surdomutului (Mc 7,31-37)
3. Vindecarea unui paralizat (Mc 2,1-12)
4. Vindecarea unui lepros (Lc 5,12-14)

IV. Singurătate - mângâiere
1. Maria Magdalena, ucenică a lui Hristos
2. Durerea morții
3. Bucuria învierii

V. Rânduiala creației dumnezeieşti
1. Ordinea şi ritmul naturii
2. Povestea lui Noe (1 Moise 6-9)

CLASA A III-A

OBIECTIVE DE REFERINȚĂ ŞI EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE

1. Cunoaşterea şi dezvoltarea de răspunsuri creştine la întrebările vieții noastre

	Obiective de referință *La sfârşitul clasei a III-a elevul va fi capabil:*	Exemple de activități de învățare *Pe parcursul clasei a III-a se recomandă următoarele activități:*
1.1	să caracterizeze, din punct de vedere creştin, fenomene naturale şi sociale precum războiul, foametea, dezastrele ecologice	- lectura unor fragmente biblice referitoare la războaie; - dezbatere colectivă pe temele date; - studii de caz;
1.2	să înțeleagă îndoiala ca parte integrantă a credinței	- explicarea rolului îndoielii în fundamentarea unei credințe profunde;
1.3	să identifice prezența conflictelor în viața cotidiană şi spirituală	- dialog pe tema cauzelor care duc la apariția conflictelor într-o comunitate; - exerciții de rezolvare a conflictelor existente în grup, clasă;
1.4	să înțeleagă că descoperirea sensului vieții nu este un proces finit, ci continuu	- exerciții de dialog pe tema sensului vieții.

2. Informarea şi orientarea ecumenică asupra vieții Bisericii şi tradițiilor creştine

	Obiective de referință *La sfârşitul clasei a III-a elevul va fi capabil:*	Exemple de activități de învățare *Pe parcursul clasei a III-a se recomandă următoarele activități:*
2.1	să înțeleagă semnificația noțiunii dogmatice de „iertare a păcatelor“	- lectura biblică; - dialog pe tema iertării păcatelor în Biblie şi în viața de zi cu zi; - studiu de caz;
2.2	să descrie caracteristicile principale şi modul de viață a altor comunități (ex: poporul evreu)	- dezbatere în grup pe tema obiceiurilor comunității religioase evreieşti: ritualul de spălare, sărbători specifice, norme de alimentație;
2.3	să definească simbolul luminii ca simbol creştin	- învățarea de colinde evanghelice; - audieri muzicale din “Pasiunea” lui Bach şi acompaniament muzical cu instrumente Orff; - explicarea semnificației religioase a simbolului luminii şi stelei (steaua din Betleem).

3. Formarea unei judecăți proprii referitoare la fenomenele credinței

	Obiective de referință *La sfârşitul clasei a III-a elevul va fi capabil:*	Exemple de activități de învățare *Pe parcursul clasei a III-a se recomandă următoarele activități:*
3.1	să facă diferența între binecuvântare şi noroc în viață	- exerciții de definire comparativă a termenilor “binecuvântare” şi “noroc”; - povestirea evenimentelor biblice care relevă semnificația binecuvântării divine; - studii de caz;
3.2	să caracterizeze atât succesele, cât şi eşecurile personajelor biblice (de exemplu, Petru mărturiseşte - Petru tăgăduieşte)	- lectura biblică; - dezbatere în grup pe tema comportamentului personajelor biblice studiate în diferite contexte; - jocuri de rol;
3.3	să înțeleagă că şi copii au influență asupra comunității în care trăiesc	- dialog pe tema rolului pe care îl are fiecare în familie, grupul de prieteni, clasă, şcoală, comunitate religioasă; - exerciții de redactare a unei liste de schimbări pe care le doresc în clasa lor şi analiza acestor propuneri după principii creştine.

4. Sensibilizarea față de puterea credinței biblice în viața personală

	Obiective de referință	Exemple de activități de învățare
	La sfârşitul clasei a III-a elevul va fi capabil:	*Pe parcursul clasei a III-a se recomandă următoarele activități:*
4.1	să facă deosebirea între basme şi povestiri biblice	- exerciții de analiză comparativă a structurii basmului cu structura povestirii biblice; - lecturarea de povestiri din Biblia povestită pentru copii; - inventarea de sfârşituri alternative la pildele biblice studiate;
4.2	să identifice adevăruri biblice în vorbirea simbolică a pildelor studiate	- dialog pe tema învățăturii morale a pildelor studiate.

CONȚINUTURI

I. Descoperim urme de viață
1. Ce poate divulga o urmă
2. Urme ale oamenilor şi ale faptelor în viață
3. Urme ale dragostei lui Dumnezeu în viața noastră

II. A trăi cu vinovăție
1. Vinovăția îngreunează viața
2. Oamenii trebuie să îndrepte faptele comise
3. Dumnezeu nu se dezice de cel vinovat (Lc. 15,11-32)

III. Descoperim împreună lumina Crăciunului
1. Isus, lumina lumii
2. Steaua din Betleem

IV. Il conducem pe Petru pe drumul său cu Isus
1. Petru îşi pune speranțe în Isus
2. Petru trăieşte răstignirea şi învierea lui Isus
3. Noi sărbătorim Paştele

V. A trăi sub binecuvântarea lui Dumnezeu
1. Binecuvântarea lui Avram trece asupra lui Iacov (1 Moise 12-33)
2. Viața noastră este binecuvântată

VI. A lăuda creația bună a lui Dumnezeu
1. Dumnezeu ne-a dăruit „grădina Eden“ (1 Moise 2)
2. Oamenii periclitează ordinea creației dumnezeieşti
3. Oamenii primesc prin persoana lui Noe promisiunea dumnezeiască (1 Moise 8,22)
4. Oamenii laudă pe Dumnezeu (Psalm 104)

Teme opționale:

VII. Prin Isus aflăm apropierea lui Dumnezeu

Pildele lui Isus (pilda grăuntelui de muştar Mc.4,30-32, pilda celor invitați la cină Lc.14,16-23)

VIII. Înțelegem poporul Evreu

Ca pe timpul lui Isus, evreii cred şi trăiesc tradițiile lor

CLASA A IV-A

OBIECTIVE DE REFERINȚĂ ŞI EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE

1. Cunoaşterea şi dezvoltarea de răspunsuri creştine la întrebările vieții noastre

	Obiective de referință *La sfârşitul clasei a IV-a elevul va fi capabil:*	Exemple de activități de învățare *Pe parcursul clasei a IV-a se recomandă următoarele activități:*
1.1	să conştietizeze semnificația păcii şi dificultățile libertății	- exerciții de analiză a eliberării poporului lui Israel şi a formelor de manifestare a libertății la acesta; - dialog pe tema manifestării libertății şi a responsabilității în viața fiecăruia şi în societatea contemporană; - dezbatere colectivă pe tema: pacea ca dar dumnezeiesc şi îndatorire umană;
1.2	să definească relația dintre viață şi moarte din punct de vedere creştin	- brainstorming despre sentimente (legate de moarte, speranță); - dialog pe baza reproducerilor unor picturi legate de temă (Chagall);
1.3	să înțeleagă că voința lui Dumnezeu se înfăptuieşte diferit în epoci diferite	- lectura biblică;
1.4	să argumenteze care este rolul suferinței în viața credinciosului	- exerciții de relatare a unor suferințe personale.

2. Informarea şi orientarea ecumenică asupra vieții Bisericii şi tradițiilor creştine

	Obiective de referință *La sfârşitul clasei a IV-a elevul va fi capabil:*	Exemple de activități de învățare *Pe parcursul clasei a IV-a se recomandă următoarele activități:*
2.1	să identifice corelații şi similitudini între Biserica evanghelică şi alte biserici	- observarea de imagini şi vizionarea de diapozitive, filme cu biserici, obiceiuri şi tradiții ale diferitelor culte creştine; - exerciții de identificare de obiceiuri şi tradiții comune ale bisericilor creştine; - învățarea de colinde specifice tradițiilor altor culte creştine;
2.2	să definească importanța crezului ca parte integrantă a slujbelor creştine	- exerciții de explicare a semnificației crezului; - participarea la slujbele religioase şi identificarea locului crezului în cadrul acestora;
2.3	să înțeleagă speranța ca element central al mesajului creştin	- prezentarea şi explicarea Fericirilor; - dialog pe tema rolului speranței în viața fiecăruia.

3. Formarea unei judecăți proprii referitoare la fenomenele credinței

	Obiective de referință *La sfârşitul clasei a IV-a elevul va fi capabil:*	Exemple de activități de învățare *Pe parcursul clasei a IV-a se recomandă următoarele activități:*
3.1	să definească poruncile biblice ca expresie a voinței de mântuire a lui Dumnezeu	- exerciții de explicare a semnificației poruncilor biblice;
3.2	să înțeleagă fenomenul dezbinării bisericilor	- dialog pe tema rolului lui Luther în istoria creştinismului; - dezbatere colectivă pe tema: ce uneşte şi ce dezbină bisericile;
3.3	să recunoască supunerea oricărei puteri lumeşti față de Dumnezeu	- dialog pe tema supunerii unor personaje biblice şi istorice față de Dumnezeu; - exerciții de analiză a unor personaje biblice şi istorice cu putere dumnezeiască.

4. Sensibilizarea față de puterea credinței biblice în viața personală

	Obiective de referință	Exemple de activități de învățare
	La sfârşitul clasei a IV-a elevul va fi capabil:	*Pe parcursul clasei a IV-a se recomandă următoarele activități:*
4.1	să înțeleagă că Dumnezeu ocroteşte şi ajută pe cei aflați în situații dificile (de exemplu, eşec)	- lecturarea de povestiri din Biblia povestită pentru copii; - studii de caz;
4.2	să înțeleagă că propria lor viață este cuprinsă în viața eternă a lui Dumnezeu	- povestirea biblică.

CONȚINUTURI

I. Obişnuința libertății
1. Poporul Israel în Egipt (2 Moise 1)
2. Moise (2 Moise 2-3)
3. Eliberarea Israelului (2 Moise 5-16)

II. Moartea
1. Viața omului este limitată
2. Moartea înseamnă despărțire
3. Viziuni ale speranței şi mângâierii

III. Făcători de pace
1. Îngerii, vestitorii păcii (Lc 2,8-20)
2. Pacea: dar dumnezeiesc şi îndatorire umană

IV. Prin Isus căpătăm speranță pentru această viață
1. Fericirile (Mt 5)

V. A trăi cu poruncile lui Dumnezeu
1. Dumnezeu ocroteşte prin porunci

VI. Ce uneşte şi ce desparte Bisericile
1. Martin Luther
2. Creştinii evanghelici, catolici şi ortodocşi au multe în comun

Teme opționale

VII. Răspândirea Evangheliei
1. *Rusaliile - un început nou*
2. *Pavel*
3. *Şi astăzi creştinii găsesc puterea de a-şi mărturisi credința*